

Hvordan bli Yrkessjåfør gjennom Full opplæring i bedrift (FOB)

Hva er FOB - Full opplæring i bedrift

Opplæringstiden mot fagbrev er generelt 4 år. «Normalløpet» kalles 2 + 2 (2 år skole og 2 år lærling i bedrift). Så finnes det flere varianter for de som ikke har gått «riktig» vg1 og/eller vg2 for å ta fagbrev som Yrkessjåfør. Det viktigste opplæringskontorene ser etter er om kandidaten har bestått alle fellesfagene på vg1 og vg2 yrkesfag. Disse fagene er norsk, engelsk, matematikk, samfunnskunnskap og kroppsøving. Ved å fullføre og bestå 2 år yrkesfaglig eller 1 år studiespesialiserende eller studieforbereidende har en gjort seg ferdig med alle fellesfagene.

Deretter kan bedriften, i samarbeid med sitt opplæringskontor, overta resten av opplæringen frem mot fagprøven. Opplæringen kan starte fra den dagen bedriften og kandidaten blir enig. Dersom en allerede har førerkort for tunge klasser så er det ingen søknadsfrist. For de som kun har førerkort klasse B starter læretiden med et 19 ukers yrkessjåførkurs ved en av våre 11 landslinjer, der man tar førerkort for tunge klasser. Her gjelder søknadsfrist (ca 1.november). Søkere med lærekontrakt blir rangert foran søkere uten lærekontrakt. Opplæringskontoret kan bistå med å finne aktuelle bedrifter som har ledige læreplasser, som kandidaten deretter selv søker til.

Alle lærlinger/lærekandidater på FOB-kontrakt må avlegge en tverrfaglig eksamen (YRK3102) før de kan meldes opp til fagprøve. Dette er en 5-timers skriftlig eksamen. Opplæringskontoret kan hjelpe til med eksamensforberedelser.

Hvem passer FOB for?

FOB er egnet for de som har fullført videregående skole, enten 2 år på yrkesfag eller minst 1 år studiespesialiserende, men som ikke ønsker å fortsette i den utdanningen de har startet på. Etter 2 på yrkesfag eller 1 år på stud.spes har man gjort seg ferdig med alle de obligatoriske fellesfagene som trengs for å ta et fagbrev.

Hvor lang blir læretiden?

Ved å bestå alle de nevnte fellesfagene vil en få godskrevet minst 6 måneder av opplæringstiden. Da gjenstår det 3,5 års læretid i bedrift. For en som har fullført vg1 Teknologi og industrifag (tidligere Teknologi og Industriell Produksjon) og deretter f.eks vg2 Industriteknologi vil læretiden bli 2,5 år. Dersom en allerede har førerkort på tunge klasser vil det gi ca 3 mnd fradrag. Relevant arbeidserfaring kan også godskrives. Opplæringskontorene vil bistå med å gi råd om veien frem mot fagbrev i konkrete tilfeller.

Hva om jeg mangler fag fra videregående?

Hvis du mangler 1 fag og er motivert for å ta det faget som privatist, så finnes det eksamensforberedende kurs i regi av fylkeskommunene. Da må man bestå eksamen i løpet av læretiden.

Hvis du mangler flere fag (f.eks ikke har fullført vg2 eller vg1) så kan den beste løsningen være å tegne kontrakt som lærekandidat (opplæringskontrakt i stedet for lærekontrakt). Opplæringen blir den samme som en lærling, men du avslutter med en kompetanseprøve i stedet for en fagprøve og får kompetansebevis i stedet for fagbrev. Deretter kan du jobbe i min 12 mnd og ta fagprøven som praksiskandidat. På den måten kan man bli fagarbeider uten å ha gått på videregående skole.

Yrkessjåførkompetanse - YSK

YSK er et felles europeisk regelverk som sier at alle som skal kjøre gods eller personer mot betaling (vederlag) må ha bestått YSK-eksamen hos Statens Vegvesen. Alle som har lærekontrakt vil få en dispensasjon (midlertidig kjøretillatelse) fra Statens Vegvesen som vil gjelde hele læretiden eller frem til

man har bestått den teoretiske YSK-eksamen hos Statens vegvesen. Dette gjelder også for de som ikke har fylt 21.

Vognførere fra Forsvaret

Vernepliktige med førerkort klasse C kan begynne som lærling i en sivil bedrift, i prinsippet dagen etter dimisjon. Det lokale opplæringskontoret dekker kostnader med 140 timers YSK-kurs og vil anbefale den aktuelle fylkeskommunen om å godskrive 6 mnd av førstegangstjenesten som læretid.

Opplæringskontorene hjelper til med å beregne læretid, finne lærebedrift og ordne med lærekontrakt.

Hva med lønn?

Alle lærlinger har krav på lønn i hele læretiden. Som et utgangspunkt skal brutto lønn gjennom hele læretiden utgjøre minst 1 brutto årslønn for en nyansatt fagarbeider i bedriften. Lærlinger med lengre læretid enn 2 år vil, normalt sett, ha 80% av nyansatt fagarbeiderlønn i den læretiden som overstiger 2 år. Faste og variable tillegg (overtid etc) skal lønnes som hjelpearbeider (fast ansatt uten fagbrevtillegg). Hele utdanningen er gratis.

Kan man bytte lærebedrift underveis?

Ja, det er fullt mulig. Det er opplæringskontoret som står som ansvarlig for lærekontrakten, mens bedriften er ansvarlig for arbeidsavtalen. Det er derfor fullt mulig å bytte lærebedrift underveis, uten at man mister rettigheter eller opplæringstid.

Vil du vite mer?

Ta kontakt med ditt nærmeste opplæringskontor. Du finner oss på www.sotin.no

Gjeldende pr oktober 21. Endringer i lov og forskrift kan komme og fylkeskommunale forskjeller kan forekomme.